

UCHWAŁA NR XX/251/2026
RADY MIEJSKIEJ WE WRZEŚNI

z dnia 25 czerwca 2026 r.

w sprawie przyjęcia Sołeckiej Strategii Rozwoju Grzybowa

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2026 r. poz. 662) Rada Miejska we Wrześni uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Sołecką Strategię Rozwoju Grzybowa w brzmieniu załącznika nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Września.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej we Wrześni

Bogdan Nowak

WIELKOPOLSKA
ODNOWA WSI

Urząd Miasta i Gminy Września
Kancelaria Gminy

Wpłynęło dnia 28. 01. 2020

Ilość załączników
Nr 3431

Wydział SE/4

SOŁECKA STRATEGIA ROZWOJU GRZYBOWA

w gminie Września

na okres grudzień 2025 – listopad 2030

Dokument opracowany przez:

Ewa Dobrosielska

Sylwia Dobrosielska

Marcin Dobrosielski

Weronika Gaca

Iwona Lepka

Kamila Szczepaniak

z udziałem moderatorów: Niny Kropidłowskiej, Anity Herudzińskiej

Listopad 2025

SPIS TREŚCI

I. Wstęp	3
II. Karta diagnozy zaawansowania Odnowy Miejscowości	4
II. Sprawozdanie z wizji w terenie	7
IV. Analiza zasobów	9
V. Analiza SWOT	19
VI. Analiza potencjału rozwojowego	20
VII. Wizja	22
VIII. Program długoterminowy Odnowy Miejscowości	23
IX. Program krótkoterminowy Odnowy Miejscowości	28

I. WSTĘP

Sołecka Strategia Rozwoju Grzybowa została opracowana zgodnie z założeniami i metodyką programu „Wielkopolska Odnowa Wsi 2020+”, realizowanego przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego. Dokument powstał w wyniku wspólnej pracy mieszkańców sołectwa, przedstawicieli organizacji lokalnych oraz moderatorów odnowy wsi w trakcie warsztatów diagnostyczno-planistycznych.

Strategia ma charakter praktycznego narzędzia planowania rozwoju i koordynacji działań społeczności lokalnej. Obejmuje diagnozę zasobów, analizę mocnych i słabych stron, sformułowanie wizji, celów strategicznych oraz planu działań, zarówno długoterminowych, jak i krótkoterminowych. Jej celem jest wskazanie kierunków działań, które przyczynią się do poprawy warunków życia mieszkańców, wzmocnienia więzi społecznych oraz kształtowania tożsamości lokalnej.

Strategia może być wykorzystana przy ubieganiu się o wsparcie przedsięwzięć odnowy wsi z zewnętrznych źródeł finansowania, w tym również w ramach programu „Wielkopolska Odnowa Wsi 2020+”. Dokument ten powinien być również punktem odniesienia przy planowaniu inwestycji i przedsięwzięć w ramach funduszu sołeckiego, inicjatyw lokalnych oraz działań organizacji społecznych.

Strategia odzwierciedla ideę odnowy wsi jako procesu społecznego, w którym najważniejszym podmiotem są mieszkańcy – inicjatorzy i realizatorzy działań na rzecz swojej miejscowości.

II. KARTA DIAGNOZY ZAAWANSOWANIA ODNOWY WSI/MIEJSCOWOŚCI

Gmina: Września

Sołectwo/Miejscowość (miasto): GRZYBOWO

Liczba mieszkańców: 329

Faza odnowy	Zakres działań	*	Rozwój organizacyjny	*	Sterowanie rozwojem	*
A Inicjalna	brak działań		istnieje tylko rada sołectwa/brak organizacji, brak wyodrębnionych jednostek samorządu pomocniczego w mieście		brak planowania działań w wymiarze całej wsi/miejscowości	
			rozproszone działanie organizacji		opracowanie planu i programu odnowy dla całej wsi/miejscowości	
			zawiązana grupa odnowy wsi/miejscowości			
			podjeżdżają się kroki na rzecz skoordynowania działań organizacji we wsi/miejscowości		planowanie w krótkim horyzoncie czasowym	
	działania fragment. lub dotyczące wąskiej grupy					
	działania spontaniczne					
	porządkowanie wsi/miejscowości					
	projekty startowe (z programu krótkoterminowego)					
	przekonywanie mieszkańców do idei odnowy wsi/miejscowości i integrowanie wokół pierwszych przedsięwzięć					

B Początkowa						
różnorodne projekty (z programu długoterminowego) nastawione na usunięcie podstawowych barier i zaspokojenie głównych potrzeb	X	liczna grupa odnowy wsi/miejscowości (skupia przedstawicieli organizacji i instytucji)	X	systematyczne planowanie działań, (np. roczne plany rzeczowo- finansowe, kalendarze imprez)	X	
		zawiązane stowarzyszenie na rzecz rozwoju (odnowy) wsi/miejscowości		wykorzystywanie gminnych instrumentów wsparcia	X	
pobudzenie mieszkańców do odnowy własnych posesji		skoordynowane działanie organizacji obecnych we wsi/ w miejscowości	X	proste instrumenty komunikacji wewnętrznej	X	
C Zaawansowana	projekty jakościowo zmieniające kluczowe obszary życia oraz kształtujące strukturę wsi/miejscowości	„koalicja” organizacji i instytucji na rzecz odnowy wsi/miejscowości	X	projektowanie działań (projekty)	X	
				pozyskiwanie środków zewnętrznych	X	
	projekty wyróżniające wieś/miejscowość, kształtuje się centrum wiejskie/miejscowości	X	liczne stowarzyszenie odnowy wsi/miejscowości		systematyczne planowanie rozwoju (aktualizowanie planu i programu odnowy wsi/miejscowości)	
	powołanie zaangażowanie mieszkańców w projekty publiczne	X			rozwinęta komunikacja wewnętrzna	
powołanie odnowa prywatnych posesji		animacja aktywności poszczególnych grup mieszkańców	X	promocja wsi/miejscowości		

D Całościowa			
lokalnie oraz regionalnie powiązane ze sobą projekty wywołujące efekt synergiczny (nacisk na tworzenie miejsc pracy) uksztaltowane „centrum wiejskie”/centrum miejscowości świadome kształtowanie czynników rozwoju (np. wykorzystania odnawialnych energii) projekty kreujące „wieś/miejscowość tematyczną” dostosowanie projektów prywatnych do programu odnowy wsi/miejscowości			
Stowarzyszenie odnowy wsi/miejscowości instytucją rozwoju lokalnego (Centrum Aktywności Lokalnej), rozwój wsi/miejscowości oparty na aktywności kluczowych grup mieszkańców (rolników, przedsiębiorców, młodzieży, kobiet) i stowarzyszeń			
		kompleksowe i szczegółowe planowanie przestrzenne	
		powołany udział grup mieszkańców w strategicznym planowaniu rozwoju	
		rozwinęta promocja oraz komunikacja z otoczeniem	
		instrumenty wsparcia działań prywatnych	

Wstaw X gdy spełnia waru

III. SPRAWOZDANIE Z WIZJI W TERENIE

Miejsce i data przeprowadzenia wizji: Grzybowo, 03.11.2025 r. Uczestnicy: Ewa Dobrosielska, Sylwia Dobrosielska, Marcin Dobrosielski, Weronika Gaca, Iwona Lepka, Kamila Szczepaniak, Anita Herudzińska, Nina Kropidłowska – moderatorki Programu Wielkopolska Odnowa Wsi

Grzybowo to malownicze sołectwo położone wśród terenów zielonych, w sąsiedztwie Strugi Rudnik – naturalnego cieku wodnego, który w okolicy Łądu uchodzi do Warty. Grzybowo znajduje się na historycznym Szlaku Piastowskim, co dodatkowo podkreśla jego znaczenie kulturowe i turystyczne.

Zabudowa wsi ma formę ulicówki – domy i gospodarstwa ulokowane są po obu stronach dróg, bez wyraźnie wyodrębnionego centrum. Przestrzeń prywatna obejmuje tradycyjne domy jednorodzinne, trzy bloki mieszkalne, budynki poniemieckie oraz liczne ogrody przydomowe. We wsi funkcjonują ogródki działkowe, pełniące ważną rolę społeczną i rekreacyjną.

Układ komunikacyjny tworzą przede wszystkim drogi gminne oraz drogi powiatowe nr 2163P i 411532P o nawierzchni asfaltowej. Droga 23P prowadząca do grodziska jest utwardzona żużlem. Oświetlenie uliczne ma charakter mieszany – część lamp to nowoczesne oprawy LED, a część to starsze lampy sodowe. W centrum wsi znajduje się chodnik przy kościele, ułatwiający dojście do szkoły, placu zabaw oraz świetlicy wiejskiej. Infrastruktura światłowodowa dostępna jest jedynie w części miejscowości, co wskazuje na potrzebę dalszej cyfryzacji wsi. Atutem Grzybowa jest ścieżka rowerowa prowadząca wprost do Wrześni, która stanowi ważny element regionalnej turystyki rowerowej.

Grzybowo jest miejscowością o wyjątkowym bogactwie historycznym, którego najcenniejszym elementem jest Rezerwat Archeologiczny – Gród w Grzybowie, jedno z największych wczesnośredniowiecznych grodzisk w Polsce. Obiekt ten, pamiętający czasy wczesnych Piastów, jest jednocześnie miejscem edukacji, rekonstrukcji historycznych oraz popularnych wydarzeń, takich jak coroczne Zjazdy Wojów. W ich trakcie prezentowane są rzemiosła dawnych Słowian, pokazy walk, inscenizacje życia codziennego oraz warsztaty tematyczne. Na terenie rezerwatu znajdują się również drewniane rzeźby bóstw słowiańskich (m.in. Świętowita, Peruna, Welesa) oraz eksperymentalne kurhany – współczesne interpretacje pradawnych miejsc pochówku. To przestrzeń, w której przeszłość łączy się z nowoczesną edukacją archeologiczną i rekonstrukcją historyczną.

W centrum wsi znajduje się zabytkowy kościół pw. św. Michała Archanioła z 1757 roku, otoczony starodrzewem i zadbaną zielenią. To jedno z najbardziej rozpoznawalnych miejsc w Grzybowie, które sprzyja zadumie i integracji lokalnej.

W południowej części wsi zlokalizowany jest dwór z XIX wieku wraz z zabytkowym parkiem oraz kaplicą grobową rodziny Łutomskich z początku XX w. Znaczącym historycznie miejscem jest również cmentarz poniemiecki, przypominający o dawnych mieszkańcach wsi. W przestrzeni publicznej i prywatnej spotkać można liczne figury Matki Boskiej i Jezusa – świadectwo lokalnej religijności oraz zakorzenionej tradycji ludowej.

Serce życia społecznego wsi stanowi teren wokół szkoły. Budynek szkoły, pochodzący z 1908 roku, pierwotnie pełnił funkcję mieszkalną, a z czasem został przekształcony w szkołę podstawową. Obecnie funkcjonuje tu niepubliczna szkoła podstawowa, odgrywająca kluczową rolę w edukacji dzieci z Grzybowa i okolic. Przy szkole zlokalizowano: świetlicę wiejską z altanką – miejsce spotkań mieszkańców, wydarzeń lokalnych, zebrań i działań KGW, boisko wielofunkcyjne – wykorzystywane do piłki nożnej, siatkówki i innych aktywności, plac zabaw, siłownię zewnętrzną i przestrzeń rekreacyjną. Nieopodal szkoły działa również filia biblioteki publicznej, pełniąca funkcję kulturalną i edukacyjną.

W Grzybowie aktywnie funkcjonują liczne organizacje wspierające życie społeczne i rozwój lokalny: Wiejskie Stowarzyszenie Edukacyjno- Kulturalno-Turystyczne w Grzybowie, które inicjuje działania edukacyjne, kulturalne i promujące dziedzictwo wsi; Koło Gospodyń Wiejskich „Grzybowianki”, integrujące mieszkańców i kultywujące lokalne tradycje; oraz Rada Sołecka, pełniąca kluczową rolę w organizacji wydarzeń, planowaniu działań na rzecz społeczności i współpracy z samorządem.

Dzięki atrakcyjnemu położeniu, walorom przyrodniczym i obecności Rezerwatu Archeologicznego, Grzybowo jest coraz częściej odwiedzane przez turystów – szczególnie rowerzystów podróżujących po okolicznych trasach. Otoczenie zieleni, spokojny charakter wsi oraz rozwijająca się infrastruktura rekreacyjna sprzyjają zarówno mieszkańcom, jak i gościom. Grzybowo jawi się jako wieś harmonijnie łącząca dziedzictwo historyczne z nowoczesnym podejściem do rozwoju lokalnego.

Z przeprowadzonej wizji w terenie sporządzono dokumentację fotograficzną.

Rezerwat Archeologiczny – Gród w Grzybowie

Kaplica cmentarna

Szkoła Podstawowa

Świetlica wiejska

Kościół pw. św. Michała Archanioła

Plac zabaw

IV. ANALIZA ZASOBÓW

ANALIZA ZASOBÓW – część I

	RODZAJ ZASOBU*	Opis (nazwanie) zasobu jakim wieś/miejscowość dysponuje	Znaczenie zasobu		
			małe	duże	wyróżniające
PRZYRODNICZY	walory krajobrazu, rzeźby terenu	Grzybowo położone jest w otoczeniu zielonych terenów, w pobliżu Strugi Rudnik, która w okolicy Łądu uchodzi do Warty, co nadaje krajobrazowi naturalny, malowniczy charakter. Teren jest równinny, typowy dla Wielkopolski, co sprzyja rekreacji i rozwojowi infrastruktury turystycznej. Miejscowość posiada też teren niosący walor historyczny, na którym znajdują się relikty średniowiecznego Grodu – jeden z piastowskich <i>civitatium</i> .			X
	stan środowiska	Stan środowiska oceniany jest jako dobry – brak widocznych zanieczyszczeń z kominów, mieszkańcy na ogół przestrzegają przepisów. Problemem pozostaje zaśmiecanie rowów przez nieodpowiedzialną społeczność.	X		
	walory klimatu	Klimat jest umiarkowany, sprzyjający codziennemu funkcjonowaniu i uprawom rolnym. Brak ekstremalnych zjawisk pogodowych, warunki stabilne przez większość roku.	X		
	walory szaty roślinnej	Szata roślinna obejmuje głównie drzewa liściaste, krzewy i roślinność ozdobną, skupioną wokół kościoła, grodu i terenów rekreacyjnych. Brak lasów.	X		
	cenne przyrodniczo obszary lub obiekty	Na terenie Grzybowa w większości nie występuje obszar chroniony przyrodniczo. Jedynym terenem chronionym historycznie i przyrodniczo jest grodzisko z otaczającą go zielenią.	X		
	świat zwierzęcy (ostoje, siedliska)	Na terenie Grzybowa występują zwierzęta typowe dla obszarów wiejskich, m.in.. zające, wiewiórki, bobry, borsuki, lisy, sarny, jelenie, dziki, a sporadycznie także łosie. Obserwuje się również liczne gatunki ptaków, w tym gołębie, sówki, sikorki, bogatki, sroki, dzięcioły, wróble, żurawie, bażant, kuropatwy, bociany, sikorki oraz sowy, które osiedlają się wyłącznie w spokojnych rejonach, co świadczy o cichym i bezpiecznym charakterze wsi. W miejscowości występuje enklawa dzikiej roślinności, gdzie tworzą się dogodne siedliska dla zwierząt. Wyjątkowym dla naszego terenu zjawiskiem jest obecność siedliska <i>pająka tygryka paskowanego</i> .			X
	wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy)	Na terenie Grzybowa znajdują się dwa stawy – jeden gminny, wymagający oczyszczenia i renowacji, oraz drugi prywatny. Przez wieś przepływa również niewielki ciek wodny – Struga Rudnik. Brak większych rzek i jezior.	X		
	wody podziemne	Wody podziemne w tej miejscowości mają znaczenie lokalne – są wykorzystywane głównie	X		

		przez gospodarstwa domowe poprzez sieć wodociągową i studnie przydomowe.			
	gleby	Na terenie Grzybowa dominują gleby brunatne i płowe o średniej żyzności, należące głównie do klas bonitacyjnych IIIa, IIIb oraz IVa. Nadają się do podstawowej produkcji rolnej, głównie zbóż i ziemniaków.		X	
	kopaliny	nie zidentyfikowano	X		
	walory geotechniczne	Walory geotechniczne są typowe dla terenów Wielkopolski – stabilne, gliniaste podłoże sprzyja budownictwu mieszkaniowemu i drogowemu. Występują także tereny zalewowe i podmokłe.		X	
KULTUROWY	walory architektury	Grzybowo wyróżnia się historycznym zespołem dworskim z XIX wieku oraz wczesnośredniowiecznym grodziskiem, co nadaje wsi unikalny charakter kulturowy.			X
	walory przestrzeni publicznej	Przestrzeń publiczna w Grzybowie koncentruje się wokół grodziska, które pełni funkcję historyczną, edukacyjną i rekreacyjną. Tereny zielone oraz staw gminny mają potencjał, lecz wymagają uporządkowania i inwestycji. Brakuje wyraźnie zorganizowanego centrum wsi i infrastruktury integrującej mieszkańców.	X		
	walory przestrzeni prywatnej	Przestrzeń prywatna w Grzybowie obejmuje tradycyjną zabudowę jednorodzinną, trzy bloki mieszkalne, stare budynki poniemieckie oraz rozległe działki z ogrodami przydomowymi. Dodatkowo funkcjonują tu ogródki działkowe, które pełnią ważną rolę rekreacyjną i społeczną.			X
	zabytki i pamiątki historyczne	Grzybowo posiada kilka cennych obiektów dziedzictwa historycznego. W centrum wsi znajduje się kościół pw. św. Michała Archanioła (1757r.), jednakże pierwszezmianki o miejscu kultu pochodzą z 1399r. - pełni on ważną rolę duchową i kulturową. W południowej części wsi zachował się XIX-wieczny dwór otoczony zabytkowym parkiem oraz kaplica grobowa rodziny Lutomskich z początku XX wieku. Na wschodnim brzegu Strugi Rudnik znajduje się grodzisko wczesnośredniowieczne, będące oddziałem Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy. Ważnym obiektem na mapie Grzybowa jest szkoła, która pochodzi z 1908 roku, początkowo była ona budynkiem mieszkalnym dla lokalnej społeczności, z biegiem lat została ona przekształcona na szkołę podstawową. Obiekty te stanowią trwałe pamiątki przeszłości i nadają miejscowości wyróżniający charakter historyczny.			X
	osobliwości kulturowe	Przystrajanie domostw z okazji święta plonów tzw. dożynki. Dbamy również o wizerunek wsi podczas festynów – przystrajamy ją tematycznie.	X		
	miejsca, osoby i przedmioty kultu	Obecne są liczne miejsca i przedmioty kultu, które świadczą o silnie zakorzenionej tradycji religijnej. Centralnym punktem życia duchowego jest kościół pw. św. Michała Archanioła, przy którym odbywają się najważniejsze uroczystości parafialne. W			X

		przestrzeni publicznej i prywatnej znajdują się także figury Matki Boskiej i Jezusa, będące wyrazem lokalnej pobożności i kultury ludowej. Dodatkowym miejscem kultu jest cmentarz poniemiecki, na którym pochowani są mieszkańcy Grzybowa. Na terenie Grodu znajdują się drewniane rzeźby przedchrześcijańskich Bogów i Bóstw tj. Świętowit, Weles, Perun i wiele innych. W miejscu tym znajduje się również eksperymentalne kurhany, które są odpowiednikiem dzisiejszych cmentarzy.			
	święta, odpusty, pielgrzymki	Obchodzone są uroczystości religijne, które angażują społeczność. W Boże Ciało dzieci sypią kwiaty, mieszkańcy dekorują okna obrazami świętych i budują ołtarze na procesję przez wieś oraz teren kościoła. Co roku odbywa się odpust parafialny, a w drugie święto Bożego Narodzenia dzieci otrzymują od Gwiazdora paczki ze słodyczami ufundowane przez lokalnych sponsorów. W Wielką Sobotę ma miejsce tradycyjne święcenie potraw, wody, ognia i adoracja Chrystusa złożonego do grobu. Dodatkowo, 15 sierpnia odbywa się msza podczas której odbywa się poświęcenie kwiatów, płonów i ziół.			X
	tradycje, obrzędy, gwara	W Grzybowie kultywowane są lokalne tradycje i obrzędy, które angażują mieszkańców w różnym wieku. Co roku dzieci otrzymują paczki ze słodyczami na Gwiazdora od sołectwa, a dożynki wiejskie integrują społeczność wokół wspólnego świętowania. W 2024 i 2025 roku w Bibliotece w Grzybowie zorganizowano inscenizację II części „Dziadów” Adama Mickiewicza, która spotkała się z dużym zainteresowaniem wśród uczniów i ich udziałem jako aktorów. Planowane są kolejne wydarzenia, by wzmocnić więzi lokalne i rozwijać życie kulturalne wsi. W Filii biblioteki publicznej często odbywają się lekcje biblioteczne dla grup szkolnych. Dodatkowo na terenie Rezerwatu Archeologicznego Gród w Grzybowie pracownicy organizują dla turystów i mieszkańców „Obrzęd Marzanny” oraz coroczne wydarzenia edukacyjno-historyczne (Majówka z historią). Gród jest miejscem inscenizacji historycznych, turniejów łuczniczych, wojów celem przybliżenia realiów życia w czasach Pierwszych Piastów. We wrześniu odbywają także się coroczne Europejskie Dni Dziedzictwa Narodowego.			X
	legendy, podania i fakty historyczne	Etymologia nazwy <i>Grzybowo</i> według domniemań ma się wiązać z XIV wiecznymi właścicielami osady Grzybowo nawiązującego do nazwiska Grzyb. Według legend Gród w Grzybowie miał zostać założony przez przodków Mieszka I, czyli za panowania Pierwszych Piastów. Ciekawą informacją jest legenda opisana w książce jednej z mieszkanki Grzybowa „Legendy, podania i mniej lub bardziej prawdziwe historie Ziemi			X

		wrzesińskiej”. Opowiada ona m. in. o starych podziemiach, w których miało być podziemne przejście do Grodu w Grzybowie, a także znajdującej się w nich starej dębowej szafie, której nikt nie mógł otworzyć.			
	przekazy literackie	Jest wiele folderów i książek, które zawierają rozdziały, względne informacje o Grzybowie, ale wśród nich są też samodzielne pozycje tj.: • „Grzybowo historia i ludzie Bibliografia” H. Lepka • „GRZYBOWO i jego środowisko kulturalne” H. Lepka • „Legends, podania i mniej lub bardziej prawdziwe historie Ziemi Wrzesińskiej” H. Lepka • „Z dziejów Grzybowa” R. Szamburski • Wczesnośredniowieczny Gród w Grzybowie” M. Danielewski, J. Wrzesiński z udziałem A. Głód • “The stronghold in Grzybowo” M. Danielewski • “Spotkania z archeologią. Spotkanie I. Grzybowo 1988-2003.” M. Tuszyński • „Monografia Szkoły Podstawowej w Grzybowie” D. Banaszak • „Olgierd Brzeski”. Samorządowa Szkoła w Grzybowie 2003r.” D. Banaszak, K. Łopatka • „Gród w Grzybowie. Historia i przyroda.” J. Wrzesiński, A. Łukaszuk, D. Frydrychowicz • „Edukacyjny kalendarz przyrody” J. Wrzesiński • „Przyroda Grodu” J. Wrzesiński			X
	ważne postacie i przekazy historyczne	Właścicielami dworu w Grzybowie byli m.in. . Trąpczyńscy, Błociszewscy i Lutomscy. Szczególnie zapamiętany został Stefan Lutomski, zarządzający majątkiem w okresie międzywojennym. Wzmianki o Grzybowskich z 1397 roku świadczą o szlacheckim rodowodzie wsi. Dodatkowo, ważną osobistością dla wsi i honorowym obywatelem gminy Września był Olgierd Brzeski, który był założycielem Fundacji Brzeskich z ramienia której rozpoczęto badania archeologiczne na tutejszym grodzie. Stał się on również patronem lokalnej szkoły. Pamięć o założycielach wsi spoczywa na miejscowym cmentarzu parafialnym. Mieszkańcy pamiętają o tych postaciach i dbają o ich groby.			X
	specyficzne nazwy	Specyficzną nazwą dla naszej społeczności jest określanie Grodu w Grzybowie nazwą okopy. W czasach nowożytnych i współcześnie był on nazywany <i>Schweden Schanze</i> lub <i>Slaven Schanze</i>, czyli „okop słowiański”.			X
	specyficzne potrawy	Tradycyjne potrawy wielkopolskie, takie jak pyry z gzikami, żur, placki ziemniaczane i ciasta drożdżowe. W Rezerwacie Archeologicznym Gród w Grzybowie podczas imprez historycznych wypiekane są podpłomyki charakterystyczne okresu wczesnośredniowiecznego.		X	

	dawne zawody	W przeszłości w Grzybowie dominowały zawody rolnicze: młynarz, kowal, cieśla, ogrodnik dworski. W majątku funkcjonowały stajnie, ogrody i warsztaty, które tworzyły lokalny mikroświat gospodarczy.	X		
	zespoły artystyczne, twórcy	Szkoła w Grzybowie posiada kółko teatralne, muzyczne i taneczne.	X		

ANALIZA ZASOBÓW – część II

RODZAJ ZASOBU		Opis (nazwanie) zasobu jakim wieś/miejscowość dysponuje	Znaczenie zasobu (odpowiednio wstaw X)		
			małe	duże	wyróżniające
OBIEKTY I TERENY	działki pod zabudowę mieszkaniową	Wieś dysponuje wolnymi działkami przeznaczonymi pod zabudowę mieszkaniową, z dostępem do podstawowej infrastruktury technicznej (droga, prąd, woda).		X	
	działki pod domy letniskowe	nie zidentyfikowano	X		
	działki pod zakłady usługowe i przemysł	Zakłady usługowe występują, jednakże nie ma specjalnie przeznaczonych działek/terenów na inwestycje przemysłowe.	X		
	pustostany mieszkaniowe	W miejscowości występują 4 pustostany mieszkaniowe, jednakże posiadają one prywatnych właścicieli.	X		
	pustostany poprzemysłowe	nie zidentyfikowano	X		
	tradycyjne nieużytkowane obiekty gospodarskie (stodoły, spichlerze, kuźnie, młyny, itp.)	Występują zawałające się budynki tj. stare stodoły, magazyny.	X		
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	place publicznych spotkań, festynów	W Grzybowie funkcjonują przestrzenie wykorzystywane do organizacji wydarzeń lokalnych, festynów i spotkań mieszkańców. Głównym miejscem tego typu aktywności jest teren przy świetlicy wiejskiej tj. boisko oraz teren szkolny. Obszary te są ogólnodostępne, choć wymagają doposażenia w infrastrukturę rekreacyjną (np. ławki, zadaszenia, zaplecze techniczne, unowocześnienie placu zabaw).		X	
	sale spotkań, świetlice, kluby	Świetlica wiejska wraz z altanką znajduje się na terenie szkoły. Obiekt pełni funkcję integracyjną dla mieszkańców, służąc jako miejsce spotkań np. KGW, wydarzeń lokalnych. Świetlica wymaga reorganizacji – przeniesienie kuchni do kantorka, który jest znacznie większy niż obecnie wykorzystywane pomieszczenie. Zmiana ta poprawiłaby funkcjonalność obiektu i ułatwiła jego codzienne użytkowanie.		X	
	miejsca uprawiania sportu	W Grzybowie funkcjonuje boisko wielofunkcyjne zlokalizowane przy szkole, wykorzystywane do gry w piłkę nożną, siatkówkę i inne aktywności sportowe. Teren jest ogólnodostępny i wykorzystywany zarówno przez uczniów, jak i mieszkańców. W pobliżu znajduje się również plac		X	

		zabaw oraz przestrzeń rekreacyjną, która może służyć do zajęć ruchowych i organizacji wydarzeń sportowych (plac zabaw, siłownia zewnętrzna). Boisko należałoby doposażyć w akcesoria do wykonywania sportów tj. piłki, siatki, nowe kosze do gry w koszykówkę, tenisa ziemnego.			
	miejsca rekreacji	W Grzybowie znajdują się ogólnodostępne tereny rekreacyjne, zlokalizowane głównie przy szkole i świetlicy wiejskiej. Do dyspozycji mieszkańców jest plac zabaw dla dzieci, altanka. Brakuje jednak przestrzeni zielonej, która będzie wykorzystywana do odpoczynku czy też spacerowania i spędzania czasu w spokojnym miejscu oraz urządzeń dla młodzieży i seniorów (skwer/park, skatepark).		X	
	ścieżki rowerowe, szlaki turystyczne	Przez Grzybowo przebiega ścieżka pieszo-rowerowa prowadząca z Wrześni, zlokalizowana wzdłuż jednej z najbardziej ruchliwych dróg. Trasa ta umożliwia bezpieczny dojazd rowerem do miejscowości. Grzybowo leży również na trasie Szlaku Piastowskiego — jednego z najważniejszych szlaków historyczno-kulturowych w Polsce, łączącego miejsca związane z początkami Państwa Polskiego.		X	
	szkoły	Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Olgierda Brzeskiego w Grzybowie. Na ten moment uczęszcza tam 92 dzieci.		X	
	przedszkola	We wsi nie występuje, jednakże znajduje się Niepubliczne Przedszkole Grzybek w Kleparzu oddalone od wsi 1 km.		X	
	biblioteki	- Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy we Wrześni – Filia w Grzybowie; Grzybowo 37 - Biblioteka Szkolna; Grzybowo 32 - Zbiór ksiąg historyczno-archeologicznych dostępnych do korzystania na miejscu w Rezerwacie Archeologicznym w Gród w Grzybowie		X	
	placówki opieki społecznej	We wsi nie występuje, najbliższa placówka znajduje się we Wrześni.	X		
	placówki służby zdrowia	Przychodnia „GAL-MED” w Grzybowie (pow. wrzeński) zapewnia podstawową opiekę zdrowotną w ramach NFZ. Oferuje usługi lekarza rodzinnego, pielęgniarki środowiskowej i położnej. Placówka ma duże znaczenie dla lokalnej społeczności jako najbliższy punkt medyczny.			X
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	wodociąg, kanalizacja	Wodociąg doprowadzony jest do wszystkich domów mieszkalnych. Brak kanalizacji.		X	
	drogi (nawierzchnia, oznakowanie oświetlenie)	Drogi w Grzybowie to głównie drogi gminne o nawierzchni asfaltowej. Droga powiatowa nr 2163P na odcinkach 054–104–102 oraz droga nr 411532P (Grzybowo) znajdują się w złym stanie technicznym — występują liczne ubytki, co wymaga pilnego remontu. Droga nr 2162P na odcinku 053–054 również wymaga nowej nawierzchni ze względu na nierówności. Poprawy jakości zasługuje także droga nr 23P prowadząca do grodu w Grzybowie, która obecnie jest utwardzona żużlem.. Oświetlenie uliczne jest		X	

		zróżnicowane — część opraw to stare lampy sodowe, które wymagają wymiany na nowoczesne, energooszczędne oprawy LED.			
	chodniki, parkingi,	W miejscowości funkcjonuje infrastruktura pieszo-rowerowa o znaczeniu lokalnym. Ścieżka pieszo-rowerowa prowadząca z Wrześni do Grzybowa przebiega wzdłuż jednej z najbardziej ruchliwych dróg, co zwiększa jej dostępność, ale może wpływać na poczucie bezpieczeństwa użytkowników. W centrum wsi znajduje się chodnik przy kościele, który ułatwia dojście do obiektów sakralnych i placówek publicznych tj. szkoły, placu zabaw oraz świetlicy wiejskiej. Miejscowość dysponuje również ograniczoną liczbą parkingów — głównie przy szkole, kościele i świetlicy. Stan techniczny chodników jest dobry, choć miejscami wymagają one odświeżenia.		X	
	sieć telefoniczna i dostępność Internetu	Brak infrastruktury światłowodowej, co ogranicza dostęp do szybkiego i stabilnego Internetu. Zasięg telefonii komórkowej jest nierównomierny — w centrum wsi występują strefy całkowitego braku sygnału oraz dostępu do Internetu mobilnego. Mieszkańcy korzystają głównie z połączeń radiowych lub sieci LTE o ograniczonej przepustowości.		X	
	telefon komórkowa	W centrum miejscowości występują strefy całkowitego braku sygnału, co utrudnia korzystanie z usług głosowych i transmisji danych. Najbliższa wieża telefoniczna znajduje się w Gutowie Małym.		X	
	Internet szerokopasmowy	W miejscowości częściowo światłowód.		X	
	transport publiczny: a) kolej (przystanki)	Na terenie miejscowości brak torów kolejowych oraz przystanków PKP. Najbliższe stacje kolejowe znajdują się w Gutowie Wielkim, Marzeninie oraz we Wrześni. Mieszkańcy korzystają z tych punktów, dojeżdżając do nich transportem indywidualnym.		X	
	b) autobus (przystanki)	W Grzybowie znajduje się jeden przystanek autobusowy, zlokalizowany obok sklepu spożywczego. Przewóz osób obsługiwany jest przez prywatnego przewoźnika, który realizuje kursy głównie w roku szkolnym: jeden kurs poranny oraz dwa popołudniowe. Brak jest bezpłatnej komunikacji publicznej dla ogółu mieszkańców.		X	
	Inne	Nie zidentyfikowano	X		

ANALIZA ZASOBÓW – część III

RODZAJ ZASOBU		Opis (nazwanie) zasobu jakim wieś/miejscowość dysponuje	Znaczenie zasobu (odpowiednio wstaw X)		
			małe	duże	wyróżniające
GOSPODARKA, ROLNICTWO	miejsca pracy (gdzie, ile?)	W Grzybowie funkcjonuje około 10 firm zatrudniających pracowników. Część mieszkańców prowadzi jednoosobowe działalności gospodarcze. Większość osób aktywnych zawodowo dojeżdża do pracy do pobliskich miast, takich jak Września, Witkowo, Gniezno, Słupca czy Strzałkowo.		X	
	znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe i ich produkty	Działają lokalne firmy z branży ogólnobudowlanej, stolarskiej, meblarskiej, rolniczej, mechanicznej oraz handlu spożywczego. Zakłady budowlane świadczą usługi remontowe i konstrukcyjne, stolarnie produkują meble i elementy wykończeniowe, a gospodarstwa rolne zajmują się uprawą i hodowlą. Warsztaty mechaniczne oferują naprawy pojazdów. Handel spożywczy opiera się na lokalnym sklepie, który zaspokaja podstawowe potrzeby mieszkańców.		X	
	gastronomia	W miejscowości jest restauracja Relax, w której odbywają się różne imprezy okolicznościowe.		X	
	miejsca noclegowe	Nie zidentyfikowano	X		
	gospodarstwa rolne	W Grzybowie znajduje się kilkanaście aktywnych gospodarstw rolnych, z których większość to gospodarstwa indywidualne o powierzchni od kilku do kilkudziesięciu hektarów. Dominują gospodarstwa średnie (10–30 ha), z nastawieniem głównie na produkcję roślinną.		X	
	uprawy hodowle	W Grzybowie dominują gospodarstwa indywidualne zajmujące się głównie uprawą roślinną, ale są też gospodarstwa zajmujące się hodowlą zwierzęcą. Najczęściej uprawiane są zboża (pszenica, żyto, jęczmień), kukurydza oraz rośliny pastewne. W zakresie hodowli jest to bydło mleczne i mięsne, trzoda chlewna oraz drób.		X	
	możliwe do wykorzystania odpady produkcyjne	W lokalnej stolarni z odpadów produkcyjnych zostają często przygotowywane ozdoby na różne imprezy sołeckie – w ramach zaangażowania społecznego.		X	
	zasoby odnawialnych energii	W Grzybowie część mieszkańców korzysta z odnawialnych źródeł energii, choć nie jest to jeszcze zjawisko powszechne. Najczęściej wykorzystywane technologie to pompy ciepła oraz panele fotowoltaiczne montowane na budynkach mieszkalnych i gospodarczych. Instalacje te służą głównie do produkcji energii elektrycznej na potrzeby własne oraz do ogrzewania budynków. Zainteresowanie OZE stopniowo rośnie, szczególnie wśród właścicieli gospodarstw rolnych i nowych domów.		X	

ŚRODKI FINANSOWE I POZYSKIWANIE FUNDUSZY	środki udostępniane przez gminę i/lub powiat	Wieś jest wspierana przez budżet gminny i powiatowy, pomaga nam to w poprawie infrastruktury sołeckiej. Mamy też fundusz sołecki, który przeznaczamy na modernizację wsi.		X	
	środki wypracowywane	KGW sprzedaje swoje wyroby na lokalnych wydarzeniach i tym samym pozyskują pieniądze do budżetu koła.	X		
MIESZKAŃCY (KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI)	autorytety i znane postacie we wsi/miejscowości	Wśród mieszkańców są osoby, które wydają publikacje naukowe, historyczne itp. Do autorytetów można zaliczyć też nieżyjących mieszkańców, założycieli Grzybowa.			X
	krajanie znani w regionie, w kraju i zagranicą	Olgierd Brzeski, żyjący w latach 1921-2000 – działacz na rzecz Grzybowa i gminy Września.		X	
	osoby o specyficznej lub ważnej wiedzy i umiejętnościach, m.in. studenci	W miejscowości mieszkają osoby posiadające kwalifikacje zawodowe w branży budowlanej, kowalskiej, rolniczej, mechanicznej i stolarskiej. Wśród mieszkańców są także studenci kierunków ekonomicznych, technicznych i społecznych. Na wyróżnienie zasługuje lokalna studentkasynologia, posługująca się językiem chińskim.			X
	przedsiębiorcy, sponsorzy	W Grzybowie działa kilkanaście lokalnych przedsiębiorców, głównie w branży budowlanej, stolarskiej, mechanicznej, rolniczej oraz handlu spożywczym. Część z nich angażuje się w życie społeczne miejscowości, wspierając wydarzenia lokalne, szkołę, świetlicę wiejską oraz inicjatywy kulturalne. Sponsoring ma najczęściej charakter rzeczowy lub organizacyjny — np. pomoc w organizacji festynów, udostępnienie sprzętu, wsparcie transportowe czy drobne nagrody dla dzieci. We wsi są również wolontariusze, którzy wspomagają prace pielęgnacyjne we wsi.		X	
	osoby z dostępem do Internetu i umiejętnościach informatycznych	W Grzybowie większość gospodarstw domowych posiada dostęp do Internetu. Osoby młodsze, w szczególności uczniowie, studenci oraz właściciele jednoosobowych działalności gospodarczych, wykazują dobre umiejętności informatyczne.		X	
	pracownicy nauki	Miejscowi nauczyciele.		X	
	związki i stowarzyszenia	Wiejskie Stowarzyszenie Edukacyjno- Kulturalno- Turystyczne w Grzybowie. KGW Grzybowianki. Rada Sołecka Grzybowa.		X	
	kontakty zewnętrzne (np. z mediami)	Grzybowo utrzymuje kontakty z lokalnymi mediami, głównie w kontekście wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych i historycznych — szczególnie tych związanych z grodziskiem piastowskim. Relacje z festynów, rekonstrukcji historycznych czy inicjatyw społecznych pojawiają się okazjonalnie w prasie regionalnej oraz na	X		

INFORMACJE DOSTĘPNE O WSI/MIEJSCOWOŚCI		portalach internetowych, a także na grupie sołectkiej na facebook.			
	współpraca zagraniczna i krajowa	nie zidentyfikowano	X		
	publikatory, lokalna prasa	W Grzybowie nie funkcjonuje własna gazeta lokalna, jednak miejscowość pojawia się okazjonalnie w publikatorach regionalnych. Informacje o wydarzeniach społecznych, historycznych, szkolnych czy parafialnych są zamieszczane w prasie gminnej, takiej jak „Wiadomości Wrześnińskie” oraz na stronach internetowych gminy Września. Dodatkowo, lokalne inicjatywy bywają promowane w mediach społecznościowych. Miejscowość figuruje również w publikacjach historycznych i przewodnikach turystycznych, szczególnie w kontekście grodziska piastowskiego.	X		
	książki, przewodniki	Grzybowo posiada lokalne publikacje dokumentujące życie miejscowości, w tym kronikę parafialną oraz kronikę szkolną. Kronika parafialna zawiera zapisy dotyczące wydarzeń religijnych, remontów i uroczystości kościelnych, prowadzona jest systematycznie. Szkoła podstawowa prowadzi kronikę szkolną, w której dokumentowane są wydarzenia edukacyjne, festyny, konkursy i osiągnięcia uczniów. Prowadzona jest również kronika KGW. Grzybowo posiada informatory o Grodzie Wczesnośredniowiecznym do nabycia w pawilonie muzealnym. Lokalni mieszkańcy publikują książki.			X
	strony www	Grzybowo posiada aktywną grupę społecznościową na Facebooku, która służy mieszkańcom do wymiany informacji, ogłoszeń i organizacji lokalnych wydarzeń. Parafia w Grzybowie prowadzi własną stronę internetową, na której publikowane są ogłoszenia duszpasterskie, informacje o nabożeństwach i wydarzeniach religijnych. Szkoła podstawowa w Grzybowie również posiada stronę internetową oraz profil na Facebooku, gdzie zamieszczane są aktualności, zdjęcia z uroczystości szkolnych i komunikaty dla rodziców.		X	

* w przypadku braku jakiegoś zasobu wstawiamy znak „-”

V. ANALIZA SWOT

SILNE STRONY (atuty wewnętrzne)	SŁABE STRONY (słabości wewnętrzne)
1. Grzybowo leży na szlaku Piastowskim; T 2. Atrakcja turystyczna Rezerwat Archeologiczny Gród w Grzybowie; T 3. Oświetlenie i chodniki w większej części wsi; S 4. Kościół zabytkowy z 1757r.; T 5. Szkoła Podstawowa ,boisko orlik, plac zabaw, siłownia; S 6. Świetlica wiejska i altana; S 7. Filia biblioteki publicznej; S 8. Ośrodek zdrowia; J 9. Aktywnie działające KGW i Rada Sołecka; J 10. Ścieżka rowerowa łącząca Grzybowo z Wrześnią; S 11. Lokalny sklep spożywczy; S	1. Słabe połączenie z miastem; S 2. Droga powiatowa przebiegająca przez wieś wymaga remontu; S 3. Staw gminny wymagający oczyszczenia i zagospodarowania terenu; S 4. Niedostateczna integracja mieszkańców; J 5. Mała, niewystarczająco wyposażona świetlica wiejska; S 6. Niewystarczające środki na kultywowanie tradycji; T 7. Duży ruch na drogach; J 8. Nie ma chodnika przy drodze powiatowej; S 9. Niszczący park przy dworku w prywatnych rękach; T 10. Niewystarczająca oferta kulturalna, sportowa i rekreacyjna; J 11. Niewystarczająca wiedza mieszkańców w zakresie pozyskiwania dotacji i dofinansowań; B

SZANSE (okazje zewnętrzne płynące z otoczenia)	ZAGROŻENIA (zagrożenia płynące z otoczenia)
1. Zagospodarowanie parku wokół dworku w Grzybowie jako element poprawy estetyki wsi; S 2. Wykup przez gminę terenu dworku należącego do prywatnego właściciela; T 3. Poprawa budynku-tarasów na terenie rezerwatu archeologicznego gród w Grzybowie jako element bezpieczeństwa dla zwiedzających; S 4. Udział w programie w Wielkopolskiej odnowie Wsi; B 5. Powstanie wioski tematycznej; ścieżki edukacyjnej, która będzie nawiązywać do historii grodu i jednocześnie łączyć się z nowoczesnością np. budowa skateparku, fontanny, tętnie solankowe dla seniorów; T 6. Promocja Sołectwa i rezerwatu; B 7. Powstanie OSP, biorąc pod uwagę, że nasza wieś ma zabytki drewniane, a najbliższa OSP jest oddalona o 8km; J 8. Budowa remizy strażackiej z pełnym wyposażeniem i autem strażackim - wyjazdowym; J	1. Zwiększające się natężenie ruchu drogowego w okresie wakacyjnym; J 2. Niewystarczająca ilość środków finansowych na działania; J 3. Postępująca degradacja zabytków tj. kościół, kaplica cmentarna; S 4. Odływ młodych mieszkańców do miast; B 5. Niewielka ilość osób chętnych do pomocy przy pracach z utrzymaniem ładnego wizerunku wsi; J 6. Brak dostępu do światłowodowego internetu może zwiększać cyfrowe wykluczenie mieszkańców oraz ograniczać rozwój przedsiębiorczości; B 7. Zmiany klimatyczne (susze, gwałtowne opady) mogą negatywnie wpływać na gospodarstwa rolne i dochody mieszkańców; B

VI. ANALIZA POTENCJAŁU ROZWOJOWEGO

Kategorie analizy potencjału rozwojowego (4 sfery/aspekty życia)

Analiza potencjału rozwojowego służy określeniu, w jakim stopniu wieś/miejscowość posiada zasoby i możliwości do dalszego rozwoju. Ocenie podlegają cztery wzajemnie powiązane sfery życia społeczności lokalnej: standard życia, jakość życia, tożsamość oraz byt. Każda z nich odzwierciedla inny aspekt funkcjonowania sołectwa – od warunków materialnych po relacje społeczne i potencjał gospodarczy.

STANDARD (czynniki materialne)

Dotyczy infrastruktury technicznej i społecznej w przestrzeni publicznej – jej ilości, dostępności i stanu. Obejmuje m.in. drogi, chodniki, oświetlenie, wodociąg, kanalizację, dostęp do Internetu, świetlicę, szkołę, obiekty sportowe, miejsca kultury i usług, stan posesji i budynków.

JAKOŚĆ (czynniki niematerialne)

Odnosi się do relacji sąsiedzkich, współpracy społecznej, życzliwości, zaufania i aktywności mieszkańców. Uwzględnia także poczucie bezpieczeństwa, poziom samoorganizacji, dostępność komunikacyjną, ofertę kulturalną, edukacyjną i rekreacyjną oraz ogólny komfort życia w społeczności.

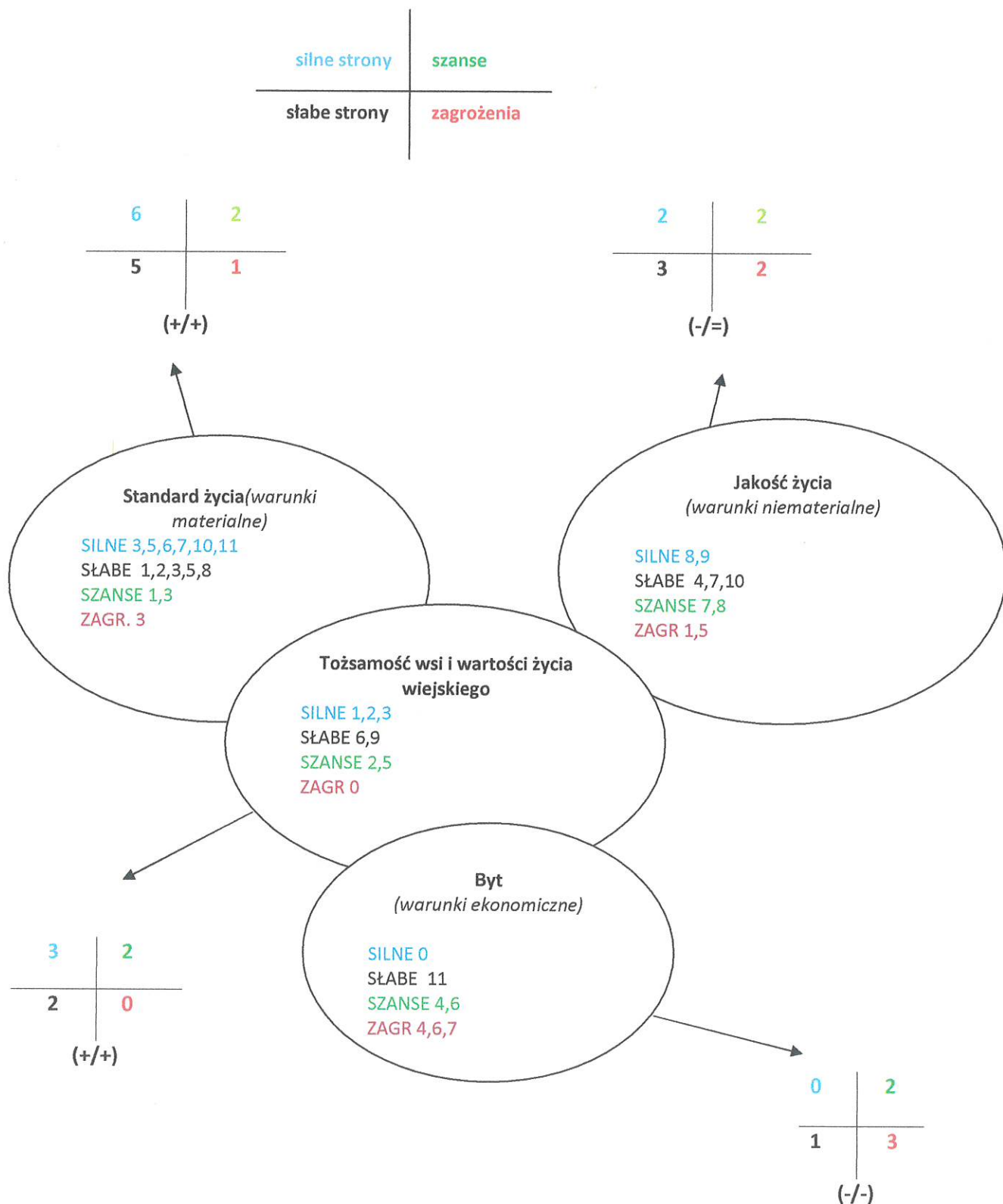
TOŻSAMOŚĆ (historia, kultura, tradycje)

Dotyczy kultury, tradycji i lokalnych zwyczajów, które budują poczucie wspólnoty i więzi międzypokoleniowej. Obejmuje lokalny styl architektury i krajobrazu, pamięć o wydarzeniach i mieszkańcach, tradycyjne potrawy, rzemiosło, dawne zawody oraz charakterystyczne elementy przestrzeni i kultury wsi.

BYT (możliwości ekonomiczne)

Związany z warunkami gospodarczymi i szansami rozwoju ekonomicznego społeczności lokalnej. Obejmuje przedsiębiorczość, działalność rolniczą, usługi, produkcję, pozyskiwanie dotacji i środków zewnętrznych, szkolenia, rozwój agroturystyki, turystyki wiejskiej oraz promocję lokalnych produktów i terenów inwestycyjnych.

Wynikiem analizy potencjału rozwojowego jest liczbowe określenie stosunku pozytywów (mocnych stron i szans) do negatywów (słabych stron i zagrożeń) w odniesieniu do każdego z czterech wymienionych aspektów życia.

VIII. WIZJA WSI/MIEJSCOWOŚCI (hasłowa i opisowa)

Wizja to wyobrażenie stanu docelowego wsi, oddaje zbiorowe marzenia i oczekiwania co do przyszłości wsi jest realna (osiągalna), bazuje na posiadanych atutach, nie abstrahuje od barier, wzmacnia czynniki wyróżniające wieś, zawiera dźwignię rozwojową.

Wizja sołectwa/wsi miejscowości na 2030 rok

„Grzybowo – wieś dziedzictwa i nowoczesności”

W roku 2030 Grzybowo to nowoczesna, zadbane i dynamicznie rozwijająca się wieś, która łączy tradycję z nowoczesnością, zachowując lokalną tożsamość i dziedzictwo kulturowe. To miejscowość zintegrowana społecznie, oferująca swoim mieszkańcom wysoką jakość życia, aktywną przestrzeń publiczną oraz szerokie możliwości rozwoju.

Grzybowo posiada nowoczesną i bezpieczną infrastrukturę – drogi i ulice zostały kompleksowo wyremontowane, a równa asfaltowa nawierzchnia, dobrze oznakowane zjazdy do posesji i chodniki wzdłuż zabudowań zapewniają komfort i bezpieczeństwo użytkowników. W całym sołectwie działa energooszczędne oświetlenie uliczne, poprawiające bezpieczeństwo po zmroku.

Wieś jest w pełni objęta siecią światłowodową, co umożliwia szybki dostęp do Internetu, wspiera pracę zdalną oraz rozwój lokalnych usług cyfrowych.

Centralnym miejscem integracji społecznej stała się rozbudowana świetlica wiejska, w której znajduje się w pełni wyposażona kuchnia. W niej działa kilka aktywnych organizacji społecznych, w tym Koło Gospodyń Wiejskich „Grzybowianki”, organizujące warsztaty rękodzielnicze, kulinarne oraz liczne inicjatywy kulturalne i integracyjne.

Ważną rolę dla mieszkańców naszej społeczności odgrywa znajdujący się w centrum wsi, tuż obok pięknie rozbudowanej świetlicy park. Jest on wielofunkcyjny, nowoczesny i przeznaczony do odpoczynku, który korzystnie wpływa na nastrój mieszkańców. Znajdują się w nim m.in. pergole z różami, roślinność, rzeźby, tablice historyczne o wsi, ławki z ładowarkami USB, stacja do naprawy rowerów. Wypoczywający w parku podziwiają piękny krajobraz, a w okresie letnim korzystamy z kina plenerowego. Odbywający nas turyści mogą skorzystać z multimedialnych tablic i dowiedzieć się o historii miejscowości. Miejsce to jest przyjazne również dla dzieci poprzez ogród sensoryczny i skatepark. Roślinność w parku poprawia jakość powietrza, a przebywanie w nim obniża poziom stresu, który wpływając korzystnie na nasze zdrowie. Dzięki temu poprawiliśmy nastrój lokalnej społeczności. Grzybowo stało się miejscem przyjaznym dla wszystkich pokoleń – oferującym przestrzeń do wypoczynku, rekreacji i spotkań.

Ważnym elementem tożsamości i promocji wsi pozostaje Rezerwat Archeologiczny „Gród w Grzybowie” – jeden z kluczowych ośrodków wczesnopiastowskiej historii Polski. W 2030 roku rezerwat jest doskonale oznaczony, wzbogacony o ścieżki edukacyjne, plenerowe wystawy i punkty widokowe, w tym odnowione tarasy, z których można podziwiać panoramę grodziska i okolic.

Nowe życie zyskał również staw gminny, który stał się miejscem do codziennego odpoczynku lokalnej społeczności. Jest w nim podświetlona fontanna, której szum działa kojąco na redukcję poziomu stresu. Dodatkowym atutem jest roślinność oraz zwierzęta w nim żyjące.

Grzybowo w 2030 roku to wieś nowoczesna, otwarta i przyjazna, która umiejętnie łączy dziedzictwo archeologiczne, przyrodnicze i kulturowe z nowoczesnymi technologiami i infrastrukturą. Mieszkańcy są zaangażowani w życie społeczne, dbają o wspólne otoczenie i czują silną więź z miejscem swojego życia. Sołectwo stało się przykładem wielofunkcyjnej, zrównoważonej przestrzeni wiejskiej, integrującej mieszkalnictwo, kulturę, turystykę, edukację i rekreację.

VIII. PROGRAM DŁUGOTERMINOWYDROWY WSI/MIEJSCOWOŚCINA OKRES 5 LAT
Wizja wsi/ miejscowości (hasłowa): „Grzybowo – wieś dziedzictwa i nowoczesności”

I. Plan rozwoju			II. Program rozwoju
1. CELE Co trzeba osiągnąć by urzeczywistnić wizję naszej wsi?	2. Co nam pomoże osiągnąć cele? (zasoby, silne strony, szanse)	3. Co nam może przeszkodzić? (słabe strony, zagrożenia)	Projekty, przedsięwzięcia jakie wykonamy?
	ZASOBY których użyjemy ATUTY silne strony i szanse jakie wykorzystamy	BARIERY Słabe strony jakie wyeliminujemy Zagrożenia jakich unikniemy	
A. TOŻSAMOŚĆ WSI I WARTOŚCI ŻYCIA WIEJSKIEGO			
1. Ochrona i rozwój lokalnego dziedzictwa kulturowego.	- Mieszkańcy – lokalni działacze; - Świątlica wiejska; - Rezerwat Archeologiczny Gród w Grzybowie; - Kościół pw. Św. Michała Archanioła w Grzybowie; - Dwór w Grzybowie; - KGW; - figury przydrożne; - Stowarzyszenie Szansa Grzybowo.	- Zmniejszające się zaangażowanie mieszkańców; - zły stan techniczny zabudów;	1.1. Remont Kościoła pw. Św. Michała Archanioła w Grzybowie; 1.2. Remont tarasów w Rezerwacie Archeologicznym Gród w Grzybowie; 1.3. Zakup namiotów historycznych, strojów średniowiecznych dla lokalnych działaczy. 1.4. Tablice historyczne nawiązujące do kultury wsi. 1.5. Oznakowanie ważnych miejsc na mapie wsi – przedstawienie historii. 1.6. Stworzenie ścieżki historyczno-edukacyjnej, która będzie nawiązywała do historii wsi. 1.7. Kulturowanie tradycji – organizacja dożynek wiejskich, czynne uczestnictwo w <i>Turnieju Wojów</i>. 1.8. Warsztaty kulturalne, gastronomiczne, rękodzieło. 1.9. Wyjazdy edukacyjne do muzeów.

1. CELE		2. Co nam pomoże osiągnąć cele? (zasoby, silne strony, szanse)		3. Co nam może przeszkodzić? (słabe strony, zagrożenia)		Projekty, przedsięwzięcia jakie wykonamy?
Co trzeba osiągnąć by urzeczywistnić wizję naszej wsi?		ZASOBY których użyjemy ATUTY silne strony i szanse jakie wykorzystamy	BARIERY Słabe strony jakie wyeliminujemy Zagrożenia jakich unikniemy			
B. STANDARD ŻYCIA						
1. Poprawa infrastruktury okolodrogowej		- Drogi powiatowe i gminne; - cmentarz parafialny; - ścieżka pieszo-rowerowa; - Internet światłowodowy; - orlik, - plac zabaw; - biblioteka; - szkoła; - sklep spożywczy; - oświetlenie uliczne, - fundusz sołecki, - aktywna rada sołectka	- Niewystarczająca ilość chodników przy drogach; - zły stan nawierzchni dróg; - boisko wielofunkcyjne wymagające remontu; - brak miejsca spotkań dla społeczności wielopokoleniowej; - Duży ruch drogowy, zwłaszcza w sezonie	1.1. Budowa chodników przy drodze powiatowej. 1.2. Modernizacja i uzupełnienie oświetlenia. 1.3. Progi zwalniające przy szkole, aby zwiększyć bezpieczeństwo dzieci. 1.4. Wykonanie dodatkowych przejść dla pieszych i oznakowanie ich 1.5. Wykonanie pasów na jezdni oddzielających kierunki jazdy 1.6. Montaż luster drogowych i posesji. 1.7. Nasadzenia zieleni ozdobnej i krzewów przy drogach. 1.8. Zakup i montaż elementów małej infrastruktury 1.9. Punkt podstawowej naprawy rowerów (rajdy rowerowe, turystyka) 1.10. Rozbudowa sieci światłowodowej		
2. Poprawa infrastruktury społecznej		- duży teren gminny przy świetlicy wiejskiej z możliwością zagospodarowania na park/skwer - programy infrastrukturalne (np. Odnowa Wsi)		2.1. Monitoring przy świetlicy wiejskiej. 2.2. Rozbudowa świetlicy wiejskiej 2.3. Doposażenie świetlicy wiejskiej 2.4. Zakup wyposażenia do organizacji kina plenerowego 2.6. Budowa skateparku dla młodzieży. 2.8. Wiata okolicznościowa (tańce np. dożynki). 2.10. Modernizacja placu zabaw i siłowni.		

3. Rewitalizacja stawu gminnego			3.1. Oczyszczenie zbiornika 3.2. Ogrodzenie terenu 3.3. Budowa ścieżki wokół stawu 3.4. Nasadzenia roślinności wodnej i ozdobnej 3.5. Montaż oświetlenia i małej architektury (ławki, kosze) 3.6. Tablice informacyjne o roślinności i zwierzętach znajdujących się wokół stawu 3.7. Montaż podświetlonej fontanny
4. Budowa skweru/parku przy świetlicy wiejskiej			4.1. Ścieżki spacerowe Tężnia solankowa 4.2. Ławki z ładowarkami USB i solarnymi stacjami ładowania rowerów/hulaajnóg 4.3. Montaż małej infrastruktury (ławki, kosze + kosze na psie odchody, leżaki parkowe) 4.4. Montaż pergoli z pnącymi różami 4.5. Scena plenerowa 4.6. Kino plenerowe 4.7. Rzeźby (np. zwierząt, postaci historycznych), tablice z historią wsi 4.8. Utworzenie rabatów kwiatowych przyjaznych pszczołom 4.9. Trawniki rekreacyjne z miejscem do piknikowania 4.10. Wyposażenie miejsca do wspólnego biesiadowania (np. palenisko) 4.11. Utworzenie ogrodu sensorycznego dla dzieci 4.12. Tablice multimedialne i QR kody z zagadnieniami zachęcającymi do odwiedzania Wczesnośredniowiecznego Grodu 4.13. Wiata okolicznościowa

1. CELE Co trzeba osiągnąć by urzeczywistnić wizję naszej wsi?		2. Co nam pomoże osiągnąć cele? (zasoby, silne strony, szanse)	3. Co nam może przeszkodzić? (słabe strony, zagrożenia)	Projekty, przedsięwzięcia jakie wykonamy?
		ZASOBY których użyjemy ATUTY silne strony i szanse jakie wykorzystamy	BARIERY Słabe strony jakie wyeliminujemy Zagrożenia jakich unikniemy	
C. JAKOŚĆ ŻYCIA				
1. Wzmocnianie integracji i aktywności społecznej mieszkańców	- Aktywne Koło Gospodyń Wiejskich „Grzybowianki” - Świetlica wiejska jako centrum spotkań - Fundusz sołecki - Zaangażowani mieszkańcy i liderzy lokalni - Teren zielony z altaną - Programy społeczne i grantowe	- Zmniejszająca się aktywność części mieszkańców - Brak stałych form integracji - międzypokoleniowej - Ograniczone środki finansowe - Niewystarczająca oferta wydarzeń społecznych i kulturalnych	1.1. Budowa skweru jako miejsca spotkań społeczności wielopokoleniowej 1.2. Festyn rodzinny 1.3. Dzień Kobiet 1.4. Dzień Dziecka 1.5. Dzień Seniora 1.6. Zajęcia kreatywne dla dzieci 1.7. Spotkanie z Mikołajem dla dzieci 1.8. Warsztaty międzypokoleniowe 1.9. Organizacja kina plenerowego 1.10. Organizacja rajdu rowerowego 1.11. Wspólne wycieczki edukacyjno-integracyjne	
2. Rozwój lokalnej aktywności kulturalnej i edukacyjnej			2.1. Cykl warsztatów tematycznych (np. rękodzieło, kulinaria, historia lokalna) 2.2. Letnia szkoła kreatywności dla dzieci i młodzieży (półkolonie) 2.3. Konkursy tematyczne (np. „Grzybowo w obiektywie”, „Moja rodzinna historia”) 2.4. Spotkania edukacyjne z ekspertami – ekologia, zdrowie, tradycje	

1.CELE Co trzeba osiągnąć by urzeczywistnić wizję naszej wsi?	2. Co nam pomoże osiągnąć cele? (zasoby, silne strony, szanse)		3. Co nam może przeszkodzić? (słabe strony, zagrożenia)		Projekty, przedsięwzięcia jakie wykonamy?
	ZASOBY których użyjemy ATUTY silne strony i szanse jakie wykorzystamy	BARIERY Słabe strony jakie wyeliminujemy Zagrożenia jakich unikniemy			
D. BYT					
1. Promocja sołectwa i produktów lokalnych	• Lokalni przedsiębiorcy • Wolontariusze • Aktywni mieszkańcy i lokalni działacze • Koło Gospodyń Wiejskich „Grzybowianki” • Stowarzyszenie Szansa Grzybowo • Świetlica wiejska • Rezerwat Archeologiczny Gród w Grzybowie • Fundusz sołecki • Możliwość współpracy z gminą i instytucjami zewnętrznymi • Programy rozwoju • Ręce do pracy – chętni działacze	• Niska świadomość mieszkańców o możliwościach rozwoju • Ograniczone środki finansowe • Niewystarczająca oferta szkoleń i wsparcia • Niska aktywność części mieszkańców • Konieczność uzgodnień środowiskowych i technicznych • Ryzyko braku wymaganych zgód - kwestie formalne	1.1. Promocja wsi, biuletyny 1.2. Zakup witaczy 1.3. Zakup parasoli, namiotów, ławek, stołów. 1.4. Stroje promocyjne wsi 1.5. Zakup dmuchanych zamków do wyposażenia sołectwa. 1.6. Targi lokalnych produktów i rękodzieła 2.1. Szkolenie z cyberbezpieczeństwa dla mieszkańców 2.2. Podstawowa obsługa komputera dla mieszkańców w różnym wieku 2.3. Warsztaty edukacyjne (np. ekologiczne) 2.4. Szkolenia dla rolników z BHP 2.5. Szkolenie promujące praktyki zapobiegania rozmnażania się zwierząt i praktyki dobrego dbania o te zwierzęta – psy, koty. 2.6. Spotkania z zakresu zdrowia psychicznego i fizycznego dla dzieci, młodzieży i dorosłych. 2.7. Warsztaty przedsiębiorczości lokalnej 2.8. Kursy językowe (np. angielski dla dzieci i dorosłych)		
2. Poniesienie wiedzy i kompetencji mieszkańców					

IX. PROGRAM KRÓTKOTERMINOWY ODNOWY WSI/MIEJSCOWOŚĆCINA OKRES 2 LAT

Propozycja projektu	Czy nas stać na realizację? (tak/nie)		Punktacja*	Hierarchia
	Organizacyjnie	Finansowo		
Grzybowska Drużyna Tradycji - Zakup strojów średniowiecznych i namiotu historycznego.	Tak	Nie	1+1+1+1+1+1=6	V
Większe Serce Wsi - Rozbudowa świetlicy wiejskiej.	Tak	Nie	4+4+4+4+4+4=24	II
Zasilamy Świetlicę! – Doposażenie świetlicy wiejskiej.	Tak	Nie	3+3+3+3+3+3=18	III
„Staw OdNowa” - Rewitalizacja stawu gminnego (oczyszczenie, wykonanie/odnowienie ogrodu, infrastruktura, roślinność, oświetlenie).	Tak	Nie	5+5+5+5+5+5=35	I
Zielone Oko Wsi – Zagospodarowanie terenu przy świetlicy wiejskiej.	Tak	Nie	2+2+2+2+2+2=12	IV
Na realizację jakiego projektu planujemy pozyskać środki zewnętrzne? Z jakich źródeł? (Maksymalnie 3 propozycje uszeregowane według ważności)		I. Staw OdNowa- Rewitalizacja stawu gminnego (oczyszczenie, wykonanie/odnowienie ogrodu, infrastruktura, roślinność, oświetlenie). II. Większe Serce Wsi - Rozbudowa świetlicy wiejskiej. III. Zasilamy Świetlicę! – Doposażenie świetlicy wiejskiej. Fundusz sołecki, budżet Gminy Września, Program Wielkopolska Odnowa Wsi, Lokalna Grupa Działania, lokalni sponsorzy.		

*wg ważności od 1 do 5, gdzie 1 oznacza projekt najmniej ważny, a 5 - projekt najważniejszy

Podpisy osób uczestniczących w przygotowaniu dokumentu:

Ewa Dobrosielska

Imię i nazwisko **Podpis**

Sylwia Dobrosielska

Imię i nazwisko **Podpis**

Marcin Dobrosielski

Imię i nazwisko **Podpis**

Weronika Gaca

Imię i nazwisko **Podpis**

Iwona Lepka

Imię i nazwisko **Podpis**

Kamila Szczepaniak

Imię i nazwisko **Podpis**

Podpisy moderatorów odnowy wsi:

Nina Kropidłowska

Imię i nazwisko **Podpis**

Anita Herudzińska

Imię i nazwisko **Podpis**

Podpisy przedstawicieli Grupy Odnowy Wsi
uczestniczących w przygotowaniu dokumentu:

Kamila Szczeniacka	Szczeniacka
Imię i nazwisko	Podpis
Iwona Lepka	Lepka
Imię i nazwisko	Podpis
Marcin Dobrosielski	[Podpis]
Imię i nazwisko	Podpis
Dobrosielska Ewa	[Podpis]
Imię i nazwisko	Podpis
Dobrosielska Sylwia Gęca Weronika	[Podpis] Gęca

Podpisy moderatorów odnowy wsi:

Nina [Podpis]	[Podpis]
Imię i nazwisko	Podpis
ANITA HERCZINSKA	[Podpis]
Imię i nazwisko	Podpis

Uzasadnienie

Podczas zebrania wiejskiego sołectwa Grzybowo podjęto uchwałę w sprawie przyjęcia Sołeckiej Strategii Rozwoju Wsi.

Sołecka Strategia Rozwoju Wsi to dokument z zakresu polityki rozwoju sołectwa. Zawiera ona m.in. kartę diagnozy zaawansowania odnowy wsi, sprawozdanie z wizji w terenie, analizę zasobów oraz mocnych i słabych stron, wizję wsi oraz program długoterminowy i krótkoterminowy odnowy wsi. Dokument ten został wypracowany na warsztatach przez członków Grupy Odnowy Wsi przy współudziale moderatorów odnowy wsi w ramach programu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego „Wielkopolska Odnowa Wsi”.